

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.6.2011
COM(2011) 346 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CĂTRE
CONSILIU**

**REFERITOR LA DEZVOLTAREA SISTEMULUI DE INFORMAȚII PRIVIND
VIZELE (VIS) ÎN 2010
(prezentat în temeiul articolului 6 din Decizia 2004/512/CE a Consiliului)**

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CĂTRE CONSILIU

REFERITOR LA DEZVOLTAREA SISTEMULUI DE INFORMAȚII PRIVIND VIZELE (VIS) ÎN 2010 (prezentat în temeiul articolului 6 din Decizia 2004/512/CE a Consiliului)

1.	Introducere	2
2.	Cadrul juridic pentru VIS	2
3.	Progrese înregistrate în perioada examinată	2
3.1.	Dezvoltarea sistemului central	2
3.2.	Dezvoltarea sistemului de corespondențe biometrice (BMS)	3
3.3.	Mecanismul de comunicare VIS Mail	3
3.4.	Pregătirea unității și rețeaua	3
3.5.	Planificările naționale ale statelor membre	4
3.6.	Modificarea calendarului VIS	5
4.	Campania de informare	5
5.	Administrarea proiectului	5
5.1.	Planificare și buget	5
5.2.	Gestionarea riscului	6
6.	„Prietenii VIS”	6
7.	Concluzie	7
8.	Anexă: grupuri de lucru VIS	8
8.1.	Comitetul SISVIS	8
8.2.	Reuniunile administratorilor de proiecte naționale VIS (NPM)	8
8.3.	Grupul consultativ privind testele (TAG)	8
8.4.	Grupul de experți VIS Mail (VIS MEG)	8

1. INTRODUCERE

În conformitate cu articolul 6 din Decizia 2004/512/CE a Consiliului din 8 iunie 2004 de instituire a Sistemului de Informații privind Vizele¹, Comisia prezintă Consiliului și Parlamentului European cel de al șaptelea raport referitor la progresele înregistrate cu privire la dezvoltarea Sistemului de Informații privind Vizele (VIS)². Raportul se referă la activitatea desfășurată de Comisie în perioada ianuarie-decembrie 2010.

2. CADRUL JURIDIC PENTRU VIS

La 5 aprilie 2010, Codul vizelor³ a devenit aplicabil, abrogând Instrucțiunile Consulare Comune, care au fost anterior modificate în vederea stabilirii unui cadru juridic pentru colectarea identificatorilor biometrici. Codul vizelor include, de asemenea, dispoziții referitoare la organizarea primirii și prelucrării cererilor de viză.

La 4 mai 2010, Comisia a adoptat un Plan de securitate pentru funcționarea Sistemului de informații privind vizele⁴. Această decizie devine aplicabilă de la data stabilită de Comisie în conformitate cu articolul 48 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 767/2008, și anume, data la care VIS va începe operațiunile, și expiră în momentul în care autoritatea de gestionare își va prelua responsabilitățile.

În 2010 nu au fost adoptate alte instrumente juridice privind VIS.

3. PROGRESE ÎNREGISTRATE ÎN PERIOADA EXAMINATĂ

3.1. Dezvoltarea sistemului central

Activitatea desfășurată pentru finalizarea cu succes a testărilor soluțiilor de sistem (SST) – a doua dintre cele patru campanii principale de testare a sistemului central – a continuat în prima jumătate a perioadei de raportare. Au avut loc discuții ample cu statele membre cu privire la măsurile corective propuse de principalul contractant pentru dezvoltare (MDC) la sfârșitul anului 2009, când a devenit evident faptul că acesta nu putea îndeplini toate condițiile inițiale ale Acordului privind nivelul serviciilor (SLA) în cursul SST. În iunie 2010 a fost încheiat un SLA revizuit care asigură începerea operațiunilor conform planificării și derularea acestora până la încheierea utilizării regionale.

Specificatiile care definesc comunicarea între statele membre și VIS au fost adaptate în privința anumitor aspecte individuale în urma testelor desfășurate până în prezent. Documentul de control al interfeței (ICD) 1.85 a fost furnizat în martie 2010, punând în aplicare acordurile încheiate cu statele membre privind serviciile de căutare. După o serie de

¹ JO L 213, 15.6.2004, p. 5.

² Pentru cel de al șaselea raport, a se vedea Raportul Comisiei către Consiliu și Parlamentul European cu privire la dezvoltarea Sistemului de informații privind vizele (VIS) în 2009, COM(2010) 588 final din 22.10.2010.

³ Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize), (JO L 243, 15.9.2008, p. 1).

⁴ Decizia 2010/260/UE a Comisiei din 4 mai 2010 privind planul de securitate pentru funcționarea Sistemului de Informații privind Vizele (JO L 112, 5.5.2010, p. 25).

actualizări minore, versiunea finală 1.87 a fost transmisă statelor membre în septembrie 2010. Acestea reprezintă specificațiile tehnice utilizate de statele membre în dezvoltarea propriilor sisteme naționale, pentru a se putea conecta la VIS. Versiunea finală 1.46 a specificațiilor tehnice detaliate (DTS) a fost furnizată în martie 2010. Versiunea finală 1.48 a fost pusă la dispoziția statelor membre în 2010.

După finalizarea cu succes a SST, în august 2010 a început testarea sistemului cu implicarea statelor membre, aceasta fiind în curs la sfârșitul perioadei de raportare. Din cauza acestei modificări în planificarea testelor, data-țintă de începere a operațiunilor VIS, și anume decembrie 2010, nu mai putea fi respectată. Un calendar revizuit care prevedea începerea operațiunilor în iunie 2011 a fost comunicat Consiliului JAI și Parlamentului European⁵, la 7 octombrie 2010 (a se vedea secțiunea 3.6).

3.2. Dezvoltarea sistemului de corespondențe biometrice (BMS)

Dezvoltarea BMS, care va oferi VIS servicii de identificare pe baza amprentelor digitale, a fost finalizată în 2010 cu încheierea testelor de acceptanță provizorie a sistemului (PSAT). Pe tot parcursul perioadei de raportare, sistemul a făcut obiectul testelor SST VIS și al testelor operaționale ale sistemului (OST) fără a întâmpina probleme. Statele membre au continuat să utilizeze kiturile cu programe informatice furnizate de contractantul BMS în dispozitivele lor de prelevare a amprentelor digitale. Unele state membre au îmbunătățit semnificativ calitatea amprentelor digitale, datorită proiectelor-pilot din cadrul oficiilor consulare. După încheierea testelor finale cu participarea echipei de operațiuni, care sunt prevăzute în mai 2011, sistemul va deveni operațional și funcțional.

3.3. Mecanismul de comunicare VIS Mail

Pe tot parcursul anului 2010 s-au înregistrat progrese semnificative în privința testării și conectării statelor membre la mecanismul de comunicare VIS Mail și doar puține țări Schengen mai trebuie încă testate. În prezenta perioadă de raportare au fost puse în aplicare funcții suplimentare aferente releului central de poștă electronică (statistici și raportare, capacitate antivirus avansată). În cea mai mare parte, membrii grupului de experți VIS Mail au convenit că mecanismul a fost testat suficient și s-a dovedit a fi operațional, în conformitate cu cerințele de bază.

În prezenta perioadă de raportare, grupul a alocat mult timp și a depus eforturi semnificative în ceea ce privește elaborarea specificațiilor pentru etapa a doua a VIS Mail. În această etapă, care va începe la doi ani după lansarea operațiunilor VIS, mecanismul VIS Mail va îngloba funcționalitatea Rețelei de consultare Schengen și, ca atare, elaborarea specificațiilor aferente este complexă și de durată, însă datorită progreselor înregistrate, se preconizează că aceasta se va încheia conform planificării.

3.4. Pregătirea unității și rețeaua

În cursul anului 2010, membrii personalului unității centrale și cei ai unității centrale de siguranță din Strasbourg și, respectiv, Salzburg au beneficiat de formare cu privire la utilizarea și întreținerea echipamentelor VIS. Bulgaria a fost conectată la rețeaua sTESTA în cursul anului 2010, în timp ce activitatea din România a înregistrat progrese. Activitățile

⁵ Scrisoarea comisarului Malmström către domnul Lopez Aguilar, președintele Comisiei LIBE (PE), 12 octombrie 2010.

principale legate de rețea din cursul perioadei de raportare au fost (a) securizarea funcționării „mecanismului de siguranță” opțional de la unitatea primară la unitatea de siguranță și (b) testarea releului VIS Mail (a se vedea secțiunea 3.3). „Mecanismul de siguranță” permite statelor membre cu un sistem național de siguranță să asigure continuitatea operațiunilor în cazul în care sistemul național se defectează. „Exercițiul de siguranță” a fost încheiat cu succes în trei state membre în 2010, numărul total al acestora ajungând la opt. Exercițiul va continua în statele membre care sunt interesate să pună în aplicare această soluție.

3.5. Planificările naționale ale statelor membre

În afară de disponibilitatea sistemului central VIS, funcționarea sistemului depinde, în principal, de evoluția proiectelor naționale. Stadiul de evoluție variază de la un stat membru la altul, în funcție de condițiile diferite la nivel național.

Prin intermediul mecanismului de raportare lunară dezvoltat în cadrul grupului „Prietenii VIS” (a se vedea secțiunea 6), toate statele membre au raportat în mod sistematic că progresele lor se încadrează în termen în privința finalizării etapelor vizate.

În ceea ce privește testele de conformitate efectuate de statele membre și dezvoltarea majorității sistemelor naționale, proiectul VIS a înregistrat progrese suplimentare în perioada de raportare. Până la sfârșitul acesteia, 23 din cele 25 de state membre și țări asociate Schengen finalizaseră testele de conformitate, conform planificării inițiale⁶. Testele de conformitate mai trebuie efectuate doar de câteva țări participante, cărora le-au fost alocate în acest sens sloturi în prima parte a anului 2011.

Deși informațiile comunicate de statele membre au arătat că toate sistemele naționale vor fi complet dezvoltate în momentul furnizării sistemului central, în timpul diferitelor exerciții de raportare au apărut în mod constant o serie de incertitudini (a se vedea secțiunea 5.2) în ceea ce privește pregătirile atât la nivel consular, cât și la nivel de frontieră.

Trebuie menționat faptul că un stat membru care a întâmpinat dificultăți contractuale serioase în 2009 a putut începe, în cele din urmă, dezvoltarea propriului sistem național în 2010. Testul de conformitate pentru acest stat membru a fost prevăzut în ianuarie 2011.

Pentru a evalua activitatea de pregătire la oficiile consulare din prima regiune de utilizare (Africa de Nord), în decembrie 2010 a fost organizată o misiune la Cairo. Scopul misiunii a fost acela de a obține informații la fața locului despre nivelul de pregătire al oficiilor consulare ale statelor membre, în special în ceea ce privește capacitatea lor de a colecta și de a transmite datele biometrice ale solicitanților de vize către VIS. În timpul vizitei, președinția și Comisia s-au întâlnit cu reprezentanții statelor membre în cadrul unei reuniuni de cooperare Schengen la nivel local, ocazie cu care au vizitat instalațiile consulare locale. Se pare că este necesară intensificarea sesiunilor de formare tehnică și a eforturilor de comunicare. Din acest motiv, în 2011 vor mai fi organizate astfel de misiuni și în alte orașe de pe întreg teritoriul Africii de Nord.

⁶ De asemenea, Liechtenstein a încheiat din punct de vedere tehnic testele sale de conformitate, însă nu aplică încă acquis-ul Schengen.

3.6. Modificarea calendarului VIS

Finalizarea cu întârziere, dar cu succes, a testării soluțiilor de sistem a condus, inevitabil, la o reevaluare a calendarului global al proiectului de către Comisie și statele membre. Acest exercițiu s-a desfășurat pe baza unei evaluări realiste atât a capacității contractantului Comisiei de a furniza sistemul central, cât și a nivelului de pregătire al statelor membre în ceea ce privește utilizarea națională în cadrul oficiilor consulare și la punctele de trecere a frontierelor externe. De asemenea, aceasta include anumite marje în cazul în care apar probleme noi, neprevăzute.

După ce a fost prezentat administratorilor de proiecte naționale (24 iunie 2010), grupului „Prietenii VIS” (7 iulie 2010) și Comitetului strategic pentru imigrație, frontiere și azil (22 iulie 2010), următorul nou calendar global a fost comunicat Consiliului JAI și Parlamentului European, la 7 octombrie 2010⁷:

- teste operaționale ale sistemului (OST): 23 august 2010-14 februarie 2011;
- teste de acceptanță provizorie a sistemului (PSAT): 23 martie 2011-15 iunie 2011;
- pregătirea sistemului central pentru operațiuni: 24 iunie 2011.

La sfârșitul perioadei de raportare, proiectul respectă noul calendar global.

4. CAMPANIA DE INFORMARE

La 20 decembrie 2010, s-a semnat un contract între Comisie și un contractant specializat în informare și comunicare pentru realizarea proiectului și pentru tipărirea de materiale de informare referitoare la VIS. Contractantul extern, în cooperare cu Comisia, va elabora, va tipări și va traduce pliante, afișe și alte materiale de informare care vor fi utilizate de statele membre și de Comisie în scopuri relevante, înainte de începerea operațiunilor VIS și ulterior. În etapele esențiale, statele membre vor fi consultate cu privire la textul și grafica materialelor. Această consultare este planificată pentru prima jumătate a anului 2011.

5. ADMINISTRAREA PROIECTULUI

5.1. Planificare și buget

Totalul creditelor de angajament disponibile pentru VIS în 2010 s-a ridicat la 30,3 milioane EUR. Din cauza întârzierilor întâmpinate în efectuarea SST, părți din activitățile proiectului, planificate inițial pentru 2010, au fost amânate pentru 2011, determinând modificarea corespunzătoare a angajamentelor: până la sfârșitul perioadei de raportare, 63,06 % din totalul creditelor VIS au fost angajate și 85,10 % din creditele de plată au fost plătite. Linia bugetară pentru VIS este 18.02.05.

Credite VIS de angajament și de plată în 2010

⁷ Scrisoarea comisarului Malmström către domnul Lopez Aguilar, președintele Comisiei LIBE (PE), 12 octombrie 2010.

Credite de angajament disponibile	Cheltuite	Total %	Credite de plată disponibile	Cheltuite	Total %
30 327 909,00 EUR	19 124 611,00 EUR	63,06 %	27 619 392,52 EUR	23 503 936,08 EUR	85,10 %

În martie 2010 a fost emis un ordin de recuperare a penalităților contractuale în valoare de 7,6 milioane EUR pentru întârzierile suferite de SST în 2009.

5.2. Gestionarea riscului

Metodologia de gestionare a riscului a rămas neschimbată pe parcursul perioadei de raportare. În fiecare lună, Comisia identifică cele mai importante riscuri la adresa proiectului (la nivel central și național), pe care le prezintă statelor membre în cadrul reuniunilor lunare ale administratorilor de proiecte naționale VIS. În îndeplinirea acestei sarcini, Comisia este asistată de contractantul său pentru asigurarea calității.

La fel ca în anul precedent, riscurile au fost discutate și în cadrul grupului „Prietenii VIS”. Comisia a colaborat cu președinția pentru identificarea principalelor riscuri și pentru clasificarea acestora în funcție de impactul lor asupra proiectului. Se identifică măsuri de reducere a fiecărui risc. De asemenea, Comisia păstrează evidențe de înaltă calitate și monitorizează punerea în aplicare a măsurilor.

La sfârșitul anului 2010, cele mai importante riscuri identificate au fost următoarele: (i) întârzierea finalizării testelor operaționale ale sistemului conform calendarului revizuit, (ii) pregătirile statelor membre pentru participarea lor la testele de acceptanță provizorie a sistemului, (iii) întârzierile din unele state membre în ceea ce privește pregătirile la oficiile consulare și la posturile de trecere a frontierei pentru începerea operațiunilor și (iv) întârzierile în pregătirea gestionării operaționale. Pentru toate riscurile sunt identificate măsuri de diminuare a acestora, iar Comisia, statele membre și principalul contractant pentru dezvoltare colaborează îndeaproape pentru limitarea impactului acestor riscuri asupra întregului proiect.

6. „PRIETENII VIS”

Grupul „Prietenii VIS” s-a reunit de șapte ori în perioada de raportare – de trei ori sub președinția spaniolă (primul semestru al anului 2010) și de patru ori sub președinția belgiană (al doilea semestru al anului 2010). În cadrul reuniunilor informale la nivel înalt discuțiile s-au purtat discuții în mod transparent, cu privire la toate aspectele referitoare la VIS. Ordinea de zi a fost stabilită de președinție, în cooperare cu Comisia și cu Secretariatul General al Consiliului. Subiectele au inclus, în general, prezentarea de către Comisie a celor mai recente informații referitoare la situația VIS, rezultatele mecanismului de raportare privind progresele înregistrate la nivel național și un raport privind riscurile.

În prima jumătate a anului 2010, statele membre au fost invitate să transmită răspunsuri actualizate la un chestionar înainte de fiecare reuniune a grupului „Prietenii VIS”. Întrebările vizau pregătirea tehnică generală în ceea ce privește dezvoltarea sistemului lor național, pregătirile la oficiile consulare pentru lansarea VIS în primele regiuni și pregătirile la punctele de trecere a frontierei în privința căutărilor în VIS, cu și fără verificare biometrică. De asemenea, chestionarul cuprindea și întrebări mai specifice legate de formare și alte etape. Cu

toate acestea, mai multe state membre nu au furnizat date clare cu privire la realizarea etapelor specifice, ceea ce nu a permis președinției și Comisiei să își formeze o imagine completă a evoluției proiectelor în toate statele membre.

Prin urmare, în a doua jumătate a anului 2010 a fost introdus un chestionar actualizat, care se axează exclusiv pe prima regiune de utilizare și pe punctele de trecere a frontierelor externe. Din nou, răspunsurile primite au fost, uneori, neclare, în special în ceea ce privește pregătirile la punctele de trecere a frontierei. În consecință, la sfârșitul perioadei de raportare, președinția a solicitat statelor membre să prezinte planuri naționale privind utilizarea sistemului la frontieră, care să permită o monitorizare atentă a situației la punctele de trecere a frontierelor externe din fiecare stat membru. De această dată, rezultatele au fost mai satisfăcătoare. Viitoarea președinție a decis să utilizeze în continuare acest mecanism de raportare în 2011.

7. CONCLUZIE

Anul analizat în prezentul raport s-a caracterizat prin finalizarea cu succes a celei de a doua etape importante de testare a sistemului central (SST) și lansarea celei de a treia etape (OST), în care sunt implicate șapte state membre.

La nivel național, majoritatea statelor membre au înregistrat progrese semnificative în privința dezvoltării sistemelor lor naționale pe tot parcursul anului. La sfârșitul perioadei de raportare, toate țările afirmă că vor fi pregătite să se conecteze la VIS până în iunie 2011. În consecință, în 2011 vor continua monitorizarea intensivă și vizitele la fața locului efectuate la oficiile consulare din prima regiune de utilizare, pentru a supraveghea pregătirile administrative ale statelor membre.

În cadrul Consiliului JAI din octombrie 2010 a fost prezentat un nou calendar global, care prevede că VIS va fi pregătit din punct de vedere tehnic să devină operațional în iunie 2011. Toate părțile interesate care participă la proiect și-au reafirmat angajamentul de a colabora îndeaproape pentru punerea în funcțiune a VIS și pentru combaterea riscurilor evidențiate în secțiunea 5.2.

În paralel, Comisia a informat periodic Comisia LIBE a Parlamentului European cu privire la dezvoltarea și stadiul proiectului VIS și va continua să facă acest lucru în viitor.

8. ANEXĂ: GRUPURI DE LUCRU VIS

8.1. Comitetul SISVIS

În 2010, nu s-au organizat reuniuni ale Comitetului SISVIS în componența VIS⁸. În 2011, Comitetul va rămâne responsabil de activitatea de comitologie legată de VIS.

8.2. Reuniunile administratorilor de proiecte naționale VIS (NPM)

În cursul perioadei de raportare, serviciile Comisiei au organizat zece reuniuni ale grupurilor de experți la care participă administratorii de proiecte naționale din statele membre (NPM), pentru a discuta stadiul proiectului VIS, aspecte tehnice de detaliu, aspecte legate de planificare, riscuri și activitățile proiectului la nivel central și național.

8.3. Grupul consultativ privind testele (TAG)

TAG, un grup de lucru consultativ al Comitetului SISVIS (componența VIS) s-a întrunit destul de frecvent sau a organizat teleconferințe în cursul perioadei de raportare, date fiind activitățile intensive de testare. Grupul asigură utilizarea unui proces structurat în abordarea și rezolvarea aspectelor legate de testare și oferă consultanță privind încheierea campaniilor de testare VIS. Membrii grupului formulează recomandări privind testarea VIS pe parcursul tuturor etapelor de testare, în special cele la care statele membre participă în mod direct.

8.4. Grupul de experți VIS Mail (VIS MEG)

Grupul s-a întrunit lunar pe tot parcursul perioadei de raportare cu scopul de a sprijini punerea în aplicare a mecanismului de comunicare VIS Mail.

Activitatea Comisiei și a statelor membre în domeniul VIS Mail se desfășoară în cooperare cu contractantul de rețea și este susținută de contractantul pentru asistență și asigurarea calității.

⁸ Instituit prin articolul 51 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1987/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen din a doua generație (SIS II).